

Kiểm toán Nhà nước kiến nghị xử lý tài chính tại 30 dự án BT

16:51 21/05/2018

Theo Kiểm toán Nhà nước, hầu hết các dự án BT đều lựa chọn nhà đầu tư theo hình thức chỉ định thầu làm giảm sự cạnh tranh và tiềm ẩn rủi ro chọn nhà đầu tư không đủ năng lực...

Báo cáo tổng hợp kết quả kiểm toán năm 2017 vừa được Kiểm toán Nhà nước gửi các Đại biểu Quốc hội. Theo văn bản này, 17 dự án đầu tư xây dựng theo hình thức hợp đồng xây dựng - chuyển giao (BT) trong năm 2017 cho thấy nhiều nội dung vi phạm.

Theo Kiểm toán Nhà nước, hầu hết các dự án BT đều lựa chọn nhà đầu tư theo hình thức chỉ định thầu làm giảm sự cạnh tranh và tiềm ẩn rủi ro chọn nhà đầu tư không đủ năng lực...(Ảnh minh họa)

Kiểm toán Nhà nước chỉ rõ hầu hết các dự án BT đều lựa chọn nhà đầu tư theo hình thức chỉ định thầu làm giảm sự cạnh tranh và tiềm ẩn rủi ro chọn nhà đầu tư không đủ năng lực.

Đồng thời, các đơn vị thanh toán cho nhà đầu tư theo hình thức giao đất đã giải phóng mặt bằng có thu tiền sử dụng đất hoặc cho thuê đất thu tiền thuê đất một lần cho cả thời gian thuê không thông qua hình thức đấu giá là chưa phù hợp quy định của Luật Đất đai năm 2013 và là kẽ hở dẫn đến thất thoát ngân sách.

“Quy định về thời điểm giao đất để thanh toán dự án BT và thời điểm giao dự án BT còn bất cập, không rõ ràng dẫn đến việc thanh toán dự án BT bằng quỹ đất không đảm bảo nguyên tắc ngang giá”, Kiểm toán Nhà nước cho hay.

Cơ quan này cũng cho rằng việc thanh toán trước cho nhà đầu tư trong khi nhà đầu tư chưa phải xuất hóa đơn giá trị gia tăng do công trình chưa hoàn thành thực chất là thanh toán trước tiền thuế giá trị gia tăng cho nhà đầu tư tại thời điểm chưa phát sinh là một điểm bất hợp lý, tạo ra việc chiếm dụng vốn từ ngân sách.

Cũng theo Kiểm toán Nhà nước, vốn đầu tư chủ yếu là vốn vay (khoảng 85%) và được tính lãi, với lãi suất tối đa huy động bằng 1,3 lần lãi suất trái phiếu Chính phủ, dẫn đến thực chất gần như toàn bộ dự án là vốn của nhà nước hoặc là vốn của nhà nước đi vay với mức lãi suất cao hơn lãi suất nhà nước huy động để đầu tư thực hiện dự án.

Điều này cho thấy việc thực hiện dự án BT không thực sự giảm gánh nặng cho ngân sách nhà nước.

Bên cạnh đó, cơ quan này cũng cho rằng hiện chưa có quy định về thời điểm nhà đầu tư phải góp đủ số vốn chủ sở hữu dẫn đến nhà đầu tư không bắt buộc phải góp đủ vốn chủ sở hữu theo tỷ lệ tối thiểu. Đồng thời, hiện chưa có văn bản quy định cụ thể về tỷ suất lợi nhuận của nhà đầu tư nên có chênh lệch lớn giữa các hợp đồng (cao nhất 14%, thấp nhất 10%).

Qua kiểm toán cho thấy nhà đầu tư góp vốn chủ sở hữu chưa đầy đủ và đúng hạn như tiến độ đã cam kết trong hợp đồng hoặc ký hợp đồng nhưng không quy định phần vốn chủ sở hữu của chủ đầu tư.

Cụ thể như dự án phân kỳ đầu tư giai đoạn 1 đường giao thông từ Cảng hàng không Thọ Xuân đi khu kinh tế Nghi Sơn số vốn góp thiếu so với cam kết 128,82 tỷ đồng; dự án công trình nút giao thông khác mức tại nút giao thông ngã ba Huế - thành phố Đà Nẵng.

Hay như tại Hà Nam có dự án sân vận động Đồng Văn và hạ tầng khu đất xung quanh; dự án hạ tầng kỹ thuật khu hồ A1 (giáp bệnh viện Lao) và tuyến đường nối từ đường Trần Hưng Đạo với đường 42m thuộc quy hoạch khu đô thị Liêm Chính, thành phố Phủ Lý, tỉnh Hà Nam...

Bên cạnh đó, theo cơ quan này, việc xác định lãi suất vốn vay còn sai sót, thiếu cơ sở; ký kết hình thức hợp đồng không phù hợp, quy định không rõ ràng thời điểm thực hiện nghĩa vụ với ngân sách làm tăng chi phí lãi vay trong phương án tài chính...

Ngoài ra, tình trạng lập dự án, phê duyệt thiết kế dự toán của hầu hết dự án còn sai sót về khối lượng, định mức đơn giá. Qua kiểm toán tại 30 dự án BT từ trước đến nay, Kiểm toán Nhà nước đã kiến nghị xử lý tài chính 4.515 tỷ đồng, trong đó có dự án tỷ lệ xử lý tài chính lên đến 27% tổng giá trị dự án được kiểm toán.

Bảo Ngọc T/h